

Interactive Gardens -hankkeen julkilausuma

Enemmän aikaa lähiluonnossa

Tarvitsemme enemmän luontolähtöistä toimintaa ja palveluja, sillä kaikenikäiset viettävät yhä enemmän aikaa sisätiloissa ja digitaalisten laitteiden äärellä.

Interactive Gardens -hankkeen kokemukset osoittavat, että lähiluonto voi vahvistaa hyvinvointia, terveyttä ja ihmisten välistä yhteyttä elämän eri vaiheissa. Ympärivuotiseen käyttöön suunnitellut julkiset viheralueet tarjoavat puitteita oppimiselle, kulttuurille, liikunnalle sekä sosiaali- ja terveyspalveluille. Samalla luonto voidaan tuoda osaksi opiskelua, työelämää ja vapaa-aikaa.

Suositukset:

1. **Tunnista luonto strategiseksi voimavaraksi**, kun kehität innovatiivisia ja ihmisten tarpeisiin vastaavia julkisia palveluja. Luontoon perustuvat ratkaisut voivat edistää hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista yhteenkuuluvuutta, ympäristövastuuta ja kestävää kehitystä.

2. **Vahvista ihmisten yhteyttä luontoon ja toisiinsa** parantamalla viheralueiden saavutettavuutta ja käytettävyyttä. Tarjoa erilaisia viheralueita intensiivisesti hoidetuista alueista luonnonmukaisempiin ympäristöihin ja turvaa samalla paikallisen luonnon monimuotoisuus. Huomioi myös eläinten kohtaamisen merkitys ihmisille. Ota asukkaat mukaan puistojen suunnitteluun, käyttöön ja hoitoon sekä kannusta heitä yhteiseen toimintaan.

3. **Tunnista luonnon merkitys kuormittavissa elämäntilanteissa.** Luonnossa oleminen voi tukea palautumista ja auttaa säätelemään vireystilaa. Samalla luonto tarjoaa merkityksellistä ja terveyttä edistävää tekemistä teknologiakeskeisen arjen vastapainoksi.

4. **Rakenna uudistumiskykyisiä yhteisöjä** yhdistämällä luontolähtöiset ratkaisut, digitaaliset työkalut ja asukkaiden aktiivinen osallistuminen. Vahvista kunnan eri toimialojen yhteistyötä ja yhteisiä tavoitteita. Kokeile esimerkiksi viheralueista sekä sosiaali- ja terveyspalveluista vastaavien toimijoiden yhteistä budjetointia.

5. **Vahvista yhteistyötä paikallisten yritysten, järjestöjen ja yhteisöjen kanssa**. Laadi puistoille vuosittaisia toimintasuunnitelmia, jotka kokoavat yhteen alueen tapahtumat, palvelut ja muun toiminnan. Kannusta yrityksiä sisällyttämään lähiluonto osaksi vastuullisuustyötään esimerkiksi tukemalla henkilöstön mahdollisuuksia viettää aikaa luonnossa ja osallistumalla paikallisen luonnon monimuotoisuuden lisäämiseen.

6. **Edistä viheralueiden psyykkistä turvaa.** Varmista, että kaikenikäiset ja erilaisista kulttuuritaustoista tulevat ihmiset voivat käyttää viheralueita toimintakyvystään ja asuinpaikastaan riippumatta. Näin voidaan vähentää sosiaalista ja alueellista eriarvoisuutta. Vaali puistorauhaa luomalla turvallinen ja mukaan kutsuva ilmapiiri, jossa jokainen voi tuntea olevansa tervetullut.

7. **Selkeytä turvallisuuteen ja vastuisiin liittyviä käytäntöjä**, jotta ne tukevat yhteisölähtöisen toiminnan järjestämistä. Mahdollista esimerkiksi pop-up-tapahtumat, ympäristötaidehankkeet ja yhteisöviljely huolehtimalla selkeistä vastuista, pelisäännöistä ja turvallisista toimintatavoista.

Kuva: Sami Koskimäki, Ammattiopisto Lappia